

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati közlöny.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:
Kövecses-utca 1016. sz., hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

KIADÓ HIVATAL:
A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor, vagy annak tértmértéke 5 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.
Hirdetéseket elfogad helyben a kiadóhivatal.

MEGJELENIK E LAP:
Minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Negyedévre (jan.—márcz.) . . . 1 frt 50 kr.
Félévre (jan.—jun.) . . . 3 " — "
Egész évre (jan.—decz.) . . . 6 " — "

Előfizetési felhívás

„SZÉKELY HIRLAP“

politikai, társadalmi és közgazdászati közlöny
1876-ik évi VIII. évfolyamára.

Előfizetési díj:

Negyedévre (jan.—márcz.) . . . 1 frt 50 kr.
Félévre (jan.—jun.) . . . 3 " — "
Egész évre (jan.—decz.) . . . 6 " — "

Előfizethetni helyben a ref. főtanodai könyvnyomda irodájában és t. Csiky Lajos ur könyvkereskedésében; vidéken minden m. királyi postahivatalnál. Az előfizetési pénzek vidékről a „Székely Hírlap“ kiadóhivatalának czimzandók Maros-Vásárhelyre, mire nézve legcélszerűbb a postautalványok használata.

Imreh Sándor,
kiadó laptulajdonos.

A t. olvasó közönséghez.

A „Székely Hírlap“ az 1875-ik év végével megszünt a maros-vásárhelyi jogászegylet közlönye lenni; de mint a **szabadelvű-párt** elveit valló, a legfőbb, vagyis az egyesült magyar haza érdekeit képviselő közlöny az 1876-ik évben újult erővel kezdi meg pályafutását.

Midőn e lap szerkesztését elvállaltuk, nem lebeghetett más cél szemünk előtt, mint a szabadelvű párt és kormánya hazafias, magasztos törekvéseit támogatni, mert szilárd meggyőződésünk, hogy csak egy ily erős szervezetű s tisztán hazafias párt van hivatalva Magyarország jövőjét biztosítani. Törekvésünk oda irányul, hogy a kormányt, mely a nemzetnek a jelen válságos helyzetből megmentését tűzte ki célul, hazafias buzgalommal támogassuk; ez nem zárja ki azonban, hogy nézeteinknek szabad kifejezést ne adjunk.

A helyzet valóban aggasztó, s ha valaha, úgy most a legnagyobb mértékben szükségünk van hazafias, férfias szilárdságra.

Európa tekintete tapadt reánk; hitünket a jövő iránt nem szabad elvesztenünk, s ezzel mi nemcsak minmagunk, de a késő unokáknak is tartozunk. A haza nagy terheket ró ugyan vállainkra, de ezen terheket jaj nélkül kell viselnünk, s ezt mi, midőn a haza szent ügye, jövő boldogsága követeli tőlünk, minden igaz hazafitól megvárjuk!

A „Székely Hírlap“, mint a székely főváros egyetlen politikai és társadalmi közlönye, a Székelyföld érdekeit kiváló figyelemmel kísérendi; tehát oda fog hatni, hogy a Székelyföld mind anyagi, mind pedig culturalis érdekeit előmozdítsa.

Iparkodni fogunk továbbá, hogy a t. olvasó, bár rövid, de mindig tömören tartott cikkek által a külföld felől is kellő tájékozást nyerjen, valamint a magyar országgyűlés főbb mozzanatait is kivonatilag ismertetni fogjuk.

Tárczánk mindig bő olvasmányt fog nyújtani, minthogy célunk oda irányul, hogy t. olvasóinknak kellemes szórakoztatást nyújtsunk.

Végre gondunk lesz reá, hogy **hirrovatunk** a legélénkebb színben tükrözze vissza a napi eseményeket, hogy így a közönség minden jelentékenyebb mozzanat felől kellőleg értesülhessen.

Munkatársakul, úgy a helyi, mint a vidéki legkitűnőbb erőket volt szerencsénk megnyerni; szóval, mi mindent elkövettünk arra nézve, hogy lapunkat mentől tartalmasabb- és változatosabbá tegyük.

Vizsont legyen szabad remélnünk, hogy a mivel magyarság sem vonja meg tőlünk becses pártfogását, a mit a nemes czélra való tekintettel bizton remélünk is.

Maros-Vásárhelytt, jan. 1-én 1876.

Nemes Ödön,

a „Székely Hírlap“ felelős szerkesztője.

M.-Vásárhely, jan. 1-én.

(n) A közfigyelem a jelen év elején is Törökország felé irányul; ő volt a többek között azon rossz gazda, ki ügyeit a múlt évben rendbe nem hozta. A szláv elem folyton forrongásban van, s az előjelekből ítélve, az ügy komoly kimenetelű lehet; vannak ugyan, kik azon reménynek adnak kifejezést, hogy a czélba vett reformok által sikerülend a fölkorlácsolt szenvedélyeket lecsillapítani, ha azonban közelebbről vizsgáljuk a dolgok menetét, úgy többé nem hihetjük, hogy a szláv elem, mely eddigi műveleteiben is sikert lát, főleg miután egy régi eszméje valóításáról van szó, actióját abba hagyja.

A három északi hatalom, — miután a rájuk a műzümánok ellen elnyomatásuk miatt emeltek fegyvert, — főleg administratív reformok életbeléptetése által akart a bajon segíteni.

Az „Augsb. Allg. Zeitung“ azonban egy merőben másnemű titkos megállapodás, illetőleg szerződésről akar tudni. Szerinte Oroszország Montenegróra gyakorol befolyást, Austria-Magyarország Szerbiára. A mi a jövődöt illeti, a délszlávok azon hitben vannak, hogy Oroszország kieszközli Herzegovinának Montenegro általi bekebelezését; Austria-Magyarország elfoglalja Török-Horvátországot és Boszniát a Verbas folyóig, valamint Dalmáciából kiindulva az egész Narento-völgyet. Bosznia többi részei Szerbiához fognak csatoltatni. — Ez képezné tehát az Oroszország és Austria-Magyarország közötti titkos szerződés alapját. Ezáltal egy nagy Szerbia létesülhetése lehetetlenné volna téve, miután három részre szakaszatnék m. p. Szerbia, Montenegro és Horvátország.

A „Fremdenblatt“ szintén ily értelemben nyilatkozik; a bécsi felsőbb katonai körök pedig Herzegovina és Bosznia katonai megszállását sürgetik, s a közös kormányt ez irányban akarják capacitalni. Andrassy gróf azonban ezen óhajnak határozottan ellentmondott, s úgy Berlinben, mint Szt.-Pétervárt kijelentette, miszerint semmiféle körülmények között nem gondolhat a fellázadt szláv tartományok bekebelezésére.

Ebből következtetve nyilvánvaló, hogy a megszállásra vonatkozó tervek csakis Andrassy ellenfeleitől származhatnak. Egyáltalában a megszállásra és annektációra vonatkozó minden combinatio csakis azon esetben birna valószínűséggel, ha a hatalmak a keleti kérdést véglegesen tisztába kívánák

hozni. Ez azonban nem az eset. A három hatalom minden eddigi működéséből az tűnik ki, hogy a keleti kérdést épen elodázni akarja, s e szerint a status quo fenntartassék.

Ha Törökország elveszitené északnyugati tartományait, akkor a déli részre kerülhetne a sor, melyre Oroszország régóta sovár tekintetet vet, melynek azonban az orosz általi megszállása az 1856. márczius 30-ki párisi államszerződvény megsértését eredményezné, minek következménye eshetőleg egy európai háboru lenne.

Marossszéknék 1875. decz. 29-én tartott bizottmányi üléséből.

A gyűlést Béldi Gergely főispán az egybegyűlt bizottmányi tagok üdvözlése után rövid bevezetés után d. e. 10 órakor megnyitván, a tisztí ügyész távolléte alkalmából annak helyettesítésére Csiky Zsigmondot kéri föl. Minek megtörténte után a tárgysorozat rendén felolvastatik a miniszterelnöknék a kormányban történt változásról szóló miniszteri leirata.

Az állandó választmány a miniszterelnöki leiratot egyszerűen tudomásul vétetni véleményezi. E tárgyban először is Bothos Kálmán emelt szót, ki is értelmesen kifejti, hogy „valahányszor a kormányban változás történt, midőn az a széknék értésére adta, az állandó választmány csak tudomásul vétetni kívánta, a jelenben azonban, ha a törvényhozó bizottság tagjai az illem határait megsérteni nem akarják, indítványozza, hogy a közgyűlés határozatilag kimondani sziveskedjék, hogy Tisza Kálmán miniszterelnöki leiratára bizalmat szavaz. — Magyar Ferencz nem hajlandó bizalmat szavazni s ebből kifolyólag az állandó bizottság véleményéhez csatlakozik, különben is elve lévén nyugtán dicsérni a napot; azonban a kormányt támogatni kívánja. — Kiss József Bothost pártolja, ellenben Bereczky László azt indítványozza, hogy menesztessék Tisza Kálmán miniszterelnökhöz egy fölirat, melyben politikájának megváltoztatására kéressék föl. (Mily bölcsesség!) Az általános nyomasztó helyzetet még nyomasztóbbá tette Béldy G. főispán azon nyilatkozata, hogy a kormánynak egyelőre nem lehet bizalmat szavazni; ő, ugymond a miniszterelnök leiratát olybá tekintí, mint egy, a szobába lépő köszöntését, kinek üdvözlését viszonzozuk, ő tehát üdvözlő föliratot indítványoz. — Nagy Sándor fölemlíti, hogy miután Tisza min. eln. a benne helyezett várakozásoknak s a hozzá kötött reményeknek meg nem felelt, bizalmat nem kíván szavazni; azonban törvényes törekvéseiben őt támogatni óhajta. E kérdésben a viták befejeztetvén, szótöbbséggel kimondatik, hogy Tisza Kálmán miniszterelnökhöz kormányra jutása alkalmából üdvözlő felirat küldetik.

A 26 pontból álló tárgysorozat részben jelentéktelenebb kérdéseket foglalván magukban, csak a főbb tételekre szorítkozhatunk. Ilyen Szörénymegye alispánjának átírata a koronázási jelvényeknek 1849-ik évbéli elátsási helyére ő felsége által épített kápolna fenntartási költségeinek fedezésére egy alapot létesítő indítványa. Ezen indítványt a gyűlés magáévá tévén, e czélra gyűlést határoz rendezni. — Tárgyalatott továbbá Udvarhelyszék közönségének az osztrák-magyar kormány és Romania között létrejött vám-szerződés ellen a képviselőházhoz intézett felirata. — A bizottmány a felirat érveit magáévá teszi ugyan, egyszersmind kinyilatkoztatja azonban, hogy miután a két állam között a szerződés már törvénynyé vált, azt az állandó választmány, mint későn érkezett átiratot tárgyalás alá nem

vehette. — H.-M.-Vásárhely közönségének a magyar nemzeti bank és önálló vámterület felállítása érdekében a képviselőházhoz intézett feliratát úgy az áll. válaszmány, mint a közgyűlés pártolja. — Szentiványi Kálmán alkirálybíró jelentése a közadónak közigazgatási utoni behajtására vonatkozólag helyesléssel fogadtatik. Lőrinczi Gyula és gr. Rhéday István új válaszmányi tagok éljénzessel igttattanak a névsorba.

Még a bizottm. gyűlés kezdetén Tolnay Gábor heves interpellációt intéz az alkirálybíróhoz az ehedi községi előjáróságnak hivatalától lett felfüggesztése tárgyában, mire Szentiványi Kálmán alkirálybíró válaszolt, kifejtve először is, hogy interpelláló a tényállás felől nincs kellőleg tájékozva; később a tárgysorozat rendén az ügyre vonatkozó iratok felolvastatván, azok által begyőzetett, hogy az illető ehedi előjárók hivatali teendőjükből hanyagul, lelkiismeretlenül jártak el, ugyanis egy ehedi békés polgáron elkövetett betöréssel párosult tolvajlás tárgyában sérelmezettelt oltalmukba nem vették, a tettesek kipuhatolására mi lépést sem tettek, hanem e helyett sérelmet a harmadik faluban lakó dullóhoz utasították; a dulló által eszközölt vizsgálat alkalmával pedig a hely színén meg nem jelentek, hanem e helyett egy idegen községbe búcsura mentek. Mi részünkről alkirálybíró urnak erélyes eljárásáért csak köszönetet szavazhatunk, mert csak az ily, rendtelenséget nem tűrő intézkedések által tartható fenn a rend, nyugalom, mely bizonyára minden békés polgárnak egyik főhaja.

A nevezett tárgyakon kívül még számos többé, kevésbé jelentékeny ügy került megvitatás alá, melyek részben tudomásul vétettek, részben azok keresztülvitelével alkirálybíró bizatott meg.

A gyűlés délután 2 óra körül ért véget.

— A képviselőházban decz. 28. délután 1 órakor tartott ülésben Tisza Kálmán miniszterelnök bemutatá a megyék, kerületek, vidékek és szökek 76. évi közigazgatási árva és gyámhatósági kiadásainak fődözéséről a 76. évi állam költségvetésről, az általános jövedelmi pótdáról, továbbá a többi adónemek érvényben álló rendeleteinek meghosszabbításáról, a pálinkafőzésről szóló törvény némely rendeletének a polgárosított határvidékre való ki-

terjesztéséről, a horvát-szlavonországi jelzalogos kötvények némely kedvezményeiről, a 80 millió járadékkölcsönről, a jövedék-szabályok némely intézkedéseinek módosításáról, és a 76. évben kiállítandó ujoncz és póttartaléki jutalékról s a közös hadsereg és honvédség egyéneinek katonai ellátásáról szóló szentesített törvényezikeket.

Ezen törvényezikkek kihirdettetvén, hasonló kihirdetés végett a főrendekhez küldettek át.

A főrendház d. u. $\frac{1}{2}$ 2 órakor tartott ülésében Beöthy Algernon jegyző átnyújtja a fentebbi törvényezikkeit, melyek kihirdettetnek.

Az elnök jelenti, hogy b. Nopcsa főudvarmester távirati értesítése szerint a királyné Ő felsége a főrendház hódolatnyilvánításait Ő felsége születés-napja alkalmából, kegyesen tudomásul vette.

A „Nemzeti Hírlap“ a közigazgatási reform egyik alapfeltételül tekintti a tisztviselői qualificatio kérdésének szabályozását. Iudokoltak látja, hogy a qualificatio tekintetében fokozatok állittassanak fel. A magasabb állásokra megkövetelné a tudori fokozatot. A földolgot abban találja, hogy az alsóbb közigazgatási hivatalok jelöltjeit ne kényszerítsük a hosszas elméleti tanulmányok által sok idő és pénzáladozatra. Hadd jussanak mielőbb a legalsóbb fokozatu hivatalra, de ott azután ne kiméljük, ne engedjük őket szaktudományuk iránt a nálunk szokásos apathiába süllyedni, hanem kényszerítsük a magasabb állások feltételeitől tüőtt gyakorlati vizsgálatok által arra, hogy elméleti képzettségeik hiányait utólagosan pótolják.

Közigazdaság.

— A budapesti gőzmalo miparróla fővárosi statisztikai hivatal legújabb havi kimutatásában érdekes adatokat olvasunk. Az 1870—73-ik évi időszakban malmaink összesen 18 millió mázsa lisztet és $4\frac{1}{2}$ millió korpát őrltek, az évi átlag termelés tehát 4 és fél millió mázsa liszt és 1 millió mázsa korpa. E gyártmányok előállítására felhasználtatott 23 millió mázsa buza és csak egy millió mázsa rozs, átlag tehát 6 millió gabona. A buda-

pesti liszt fővásárlói a magyar fogyasztókön kívül Ausztia, Németország, Anglia, Belgium és Németalföld, Amerika és Olaszország.

— A hamuzsir Erdélyben. Erdély hazánkat leinkább jellemző műiparunk egyikéről a hamuzsirról méltónak tartom egy pár rövid szót szólani, melyet jóllehet, mint nálunk sok helyen szinte nélkülözhetetlent, alig láttunk szélesen kiterjedő gazdasági vagy ipar figyelemzöinkben bár valamennyire méltányosan tárgyalatni.

Ki hazánkat alaposan ismerni akarja, nem elég annak regényes völgyeinket, s kényelmesen terülő folyam és csergő patakok körítette téreinket, sem egekbe nyúló havasainkat szemlélni; sőt a legdusabb képzelő erő sem képes bár némileg kézzelfoghatóvá tenni annyira, elágazó foglalkozási körünket, mert a legvadabb rengetegek végetlen tárházában, a csalitok fiatal lombjain, s a lombok vad gyümölcsein, számunkra mind meg annyi kincs terem.

Hazánknak hozzávetőleg $\frac{1}{4}$ -ét erdők foglalják el, a közeli nyugatfelől végetlen fenyesek terülnek, s szerte-széljel viszont szélesen kiterjedő itt bükkös, amott cser, s más óriási erdők, melyek részletesen vizsgáltatva, a régiségbuvárnak végetlen századok csirait mutatnak meg egyegy törzsökén senyvedő, vagy elrothadt fa tövéről kijött esemetében, s felületesen nézve mégis a magasra nőtt s deli termetű növényvilágon, egy figyelemmel ápolott iskolát gyanitana, melynek pedig főoka a természetben rejlik, midőn az elestek porain ujak nyernek életet.

A dologra térve tehát előrebocsátom, hogy e foglalkozást, bár erdőkkel bővelkedő hazánkban nem annyira folytatják, mint tán következtetni lehetne, mert néhol a helyiség kedvező fekvése által a közlekedés s szállítások könnyüése, más jutalmazóbb alkalmakat nyújt ebbeli birtokunk kellő felhasználására, az épület és tűzfák vágatása által, melyben a bőség még szegényeinket is kényelemhez szoktatta, s ez által a gondos gazda erdőbirtokát, mint egy jól művelt kertet rendesen és módosan neveli, a helyett ritkítás és nyesésekkel. De néhol alig egynehány mértföldnyire, majdnem járhatlan utakon kellene átszállítanunk, és legtöbbszörre távolról a közlekedési helyektől, s ezért a engetegek felhasználhatatlan tömege kezünkbe adta ez ipart.

Vannak erdeink, melyekbe ha mélyebben betekintünk, ámulattal látjuk a képzeletet felülhaladó famennyi-

TÁRCZA.

BÁRO KEMÉNY ZSIGMOND.

(Szül. 1816., megh. 1875. decz. 22-én.)

Báró Kemény Zsigmond meghalt!

E hírre az egyesült magyar haza szívében nyilallott át a fájdalom...

A gyászhirre — minthogy fölgőgyulásához már régóta eltűnt volt a remény — ugyan el voltunk készülve; de a tudat, hogy benne hazánk egyik nagy erényekben tündöklő fiát vesztette el: szívéket sulyos fájdalom tartja lebilincselve.

Naphoz hasonló volt élete, mely míg fenn tündökölt, csodáltuk fényét, s midőn, miként a föllegek közé hanyatló nap, egykor annyira fénylő szelleme elborult: a verőfényes napokért csak áldani tudtuk s most, midőn nemes alakját az örök éj fedi: megkönyezzük őt.

Meghalt?! Nem!.. Ő halálával újra született, hogy soha meg ne haljon. Kit egy nemzet kegyeleto kísér a sirig, az halandó nem lehet, az a nemzet szívében örök életet nyert!

Kemény Zsigmond szépirodalmunk fejlesztésében és politikai küzdelmeinkben egyaránt elsőrangú szerepet játszott, különösen a forradalmat megelőző reformokra törekvő korszakban és a kibékülés létrehozatalának nevezetes epochájában. Mint a „P. Napló“ szerkesztője a nemzet érületének volt hatalmas szószólója s így az 1867-iki kiegyezés nagy részben az ő érdeme. Ő, mint politikus és hírlapíró a nemzeti érületnek liberalis képviselője volt, elvül tüzte ki, a már elfoglalt tért szélesíteni. Mint szépirodalmi író főleg a regényirodalom terén tünt ki s e részben maradandó becsü művekkel gazdagította irodalmunkat. Regényeit mély életbölcsélem, emberismeret és a kornak, melyben alakjai mozognak, teljes ismerete jellemzi.

Mint ember szeplőtelen jellemű, rokanszenves és a legnemesebb szívű volt, oly tulajdonok, melyek csak tiszteletre gerjeszthetnek.

1870. óta sulyos betegsége következtében teljesen visszavonult s pár évvel később Erdélybe, Pusztá-Kama-

rásra tette át lakását, hol édes testvére Jánosnak, szerető karjai között végezte be nemes életét.

Báró Kemény Zsigmond (m. gyerő monostori) a fedelmi ivadék, szül. Erdélyben Alvinczen 1816-ban. Atyja Sámuel volt. Tanulmányait Zalathnán kezdette meg; 1823—1834-ig pedig a nagy-enyedi ref. főtanoda növendéke volt. 1834—37-ig Maros-Kapudon résztint a gazdaságnak, részint a tudományoknak élt, honnan M.-Vásárhelyre jött joggyakorlatra s itt maradt 1839-ig; 1840-ben Bécsbe, akademiába ment, hol is egy évet és nyolcz hónapot töltött, mely idő alatt több kitűnő tanártól természettudományokat, orvosi vegytant, boncztant s physiologiát hallgatott. Innen Kolozsvárra tért vissza s belevegyült a politikai mozgalmakba. Irodalmi működését itt, Vásárhelyt kezdette meg. Ugyanis, mint 22 éves ifju, itt írta „Mohácsi veszedelem“ című értekezését és „Martinuzzi“ történelmi regény egyes helyeit. 1842-ben jelent meg „Élet és ábránd“ című regénye, mely a budai bombázás alkalmával elégett. Maros-Kapudon írta meg „Gyulai Pál“ 5 kötetes jeles regényét, mely által a regényirodalom kiváló bajnokaként ismertetett el. Később látak napvilágot „Férj és nő“, „Özvegy és leánya“ című remek regényei. — Mint publiczista 1840-ben az „Erdélyi Híradó“ vezetését fogadta el, s mellékesen Kemény Dénes rokona oldalánál élénk részt vett a kolozsmegyei gyűlési vitákban; 1842-ben beleunvna a szerkesztésbe és vitákba, ismét M.-Kapudra vonult, s ott regényirodalommal foglalkozott, s a „Híradóba“ néha vezérczikkeket küldött. Ugyanezen időtájban jelent meg „Korteszédés“ című jeles munkája, mely által a közfigyelmet még inkább magára vonta. Eötvös b. felhívása folytán a „Pesti Hírlap“ munkatársa lett. Olaszországból visszatérte után 1848-ban ugyan e lapnál Csengeri A. szerkesztőtársa lett. 1848-ban Kővárt képviselte a pesti nemzeti gyűlésen. — 1849-ben Szemere belügyminiszteriumában tanácsos lett, s mint ilyen, főleg a codificatioval foglalkozott. 1850-ben jelent meg „Forradalom után“ című híres műve, s valamint később „Még egy szó a forradalom után.“ A magyar szónokok és statusférfiak könyvében ő írta „gr. Széchenyi István“ és a „Két Vesselőnyi“ remek jellemrajzokat. — 1854-ben átvette a „Pesti Napló“ szerkesztését, melyet 1856. végeig folytatott, 1857-től pedig 1869-ig folyton annak élén állt. Az említett műveken kívül még beszélye-

ket, szépiészeti czikkeket stb. írt, ujabban Gyulay Pál két kötetben tanulmányait adta ki. Reméljük, hogy Gyulay Pál, Kemény Zsigmond összes műveinek kiadását sem fogja sokáig halasztani, a minek azt hiszem, minden művelt ember csak örvendeni tudna. N. Ö.

HARCZ A MILLIÓKÉRT.

REGÉNY.

Írta:

W A H N Ö D Ö N.

Fordította:

NEMES ÖDÖN.

I.

Az 1843-ik év nyirkos, hideg november hava vége felé járt, s jóllehet az idő éjjélhez közeledett, mind a mellett Brüsszel közönsége az északi ívaspálya indóháza felé tolongott, részint, hogy az utazókat, kik a gyors-vonattal ép most érkeztek meg, szemügyre vegye, részint, hogy a netán megérkezett rokonokat és ismerősöket a városba szállítsa.

Már ugyyszólva mindenki elhagyta a termet, csak egy nő, ki előbb általános figyelmet keltett, késedelmezett még. Ez egy magas, izmos, mintegy 50 éves mulat nő volt. — Fejdíszét nagy, szeméig érő tarka kendő képezte; öltözete pedig csaknem szegényes és lengeteg; a gyermek azonban, kit karjain tartott, pompás, indiai schawiba volt burkolva, cipkája pedig drága csipkékből állt. Gyöngéd tekintettel vizsgálta a mulat nő a mélyen alvó teremtet, kinek anyja ő nem lehetett, minthogy az fehér volt. Majd fürkészőleg nézett körül a teremben, s aztán fájdalomtelt kifejezéssel csüggeszté le fejét, mint kit a hazátlanság tudata bánt. De merengéséből csakhamar fölrettent, midőn hirtelen egy vasuti hivatalnok azon kérdést intézte hozzá, hogy: itt mit akar?

A kérdezett reszkette fordult vissza s tört angol nyelven felel: „Semmit, várok!“

„Mire vár? Van-e önnek podgyásza?“ folytató a hivatalnok.

A nő az utolsó kérdésre igennel felelt.

„Elvitette-e ezt már?“

„Nem!“

séget, 8—10 ölre magusuló s majd egy öles vastagságu hűk és cserfákat, imitt-amott kiaszott, ledült, vagy valamely balsors által törzsén szenvedő óriási szálfákat, melyeknek naponta szaporodó tömege, mennyi haszontól fosztaná meg a birtokost ez ipar nélkülözésével, s szinte megközelíthetlenné tenné rengetegeinek kellemes belvilágát; e célra használjuk mi fel tehát a hamuszirrali foglalkozást s üzérkedést, melyhez, hogy minő uton jutunk, röviden leírni czél szerűnek tartom.

(Folytatása köv.)

Irodalom és művészet.

Izsó Miklós busongó juhászáról kitűnő mészle (gyps.) másolatokat készítettek; ajánljuk a műpártolók figyelmébe Ára darabonként 10 frt.

Szathmáry P. Károly festész, állítólag, Kolozsvárra teszi át műtermét. Ez a hazai művészetnek csak előnyére válnék.

Csiky Gergely „Jóslat”-a Arodon decz. 22-én nagy tetszést aratott.

Az országos m. képzőművészeti társulat legutóbb megnyitott műtárlatában 115 db mű van kiállítva.

A Kisfaludy társaság elnöki székére Toldy helyére Gyulay Pál van kiszemelve, a második elnökségre pedig:

Szász Károlyt emlegetik. Örömmel nézünk a valósulás elé!

B. Kemény Zsigmond, a mint mi is egész biztosan tudjuk, még életében Gyulay Pálra ruházta műveinek kiadási jogát. Valószínű, hogy ő nem sokára meg is indítja e nagybecsű munkák újra kiadását; ezt, azt hiszünk minden mivel olvasó érdekel várja.

Szinészet.

Az Apollóban decz. 30-án Szigeti „Szép juhász”-a került színpadra. Az előadás meglehetősen sikerültnek mondható. Szép (Szép Jancsi) és Berki Ida (Piroska) egyaránt jól játszottak, dalaikat pedig a közönség megtapsolta. Helyes fölfogással játszott továbbá Szabó

A hivatalnok szitkot mormolva átadta magának a nő podgyász-szelvényét és meghagyta, hogy őt kövesse, mit a nő azonnal teljesített is; majd vállaira kapta a nő nagy bőrdíjét, aztán nem késett megkérdezni, hogy kocsija van-e? és midőn ez „nem”-mel felelt, jármű után látott. Midőn aztán a bőrdíjra a kocsi felhárta, mormogva kiálta feléje: „Üljön fel és mondja meg hova akar hajtani.”

„Nem tudom,” válaszolt a mulat nő.

„Sajátságos, nem tudja,” kiáltott a férfi gúnyosan és vállvonítva eltávozott.

A kocsi már szívélyesebb volt, ez a kocsi ajtajához lépett és megkérde, hogy ez alkalommal van-e először Brüsszelben? midőn erre a nő igenlőleg válaszolt, ismét azon kérdést intézte hozzá: „És önnek semmi címet nem adtak?”

„Nem!” szolt alig hallhatóan és egy megjegyzésére hozzátéve: „Hajtsan oda, hová akar.”

„Tehát egy vendéglőbe, avagy egy butorzott lakot óhajtana?”

„Ez utóbbit választanám!”

„Tudok egy ilyet, épen utamba esik,” szolt a kocsi, korbácsával pattintva. Rövid utazás után egy utcában állapodott meg, és egy nagy, négy emeletes házra mutatva, mely előtt egy virágdús kert terült el, mely az utcától mintegy harmincz lábnyi távolságban feküdt — így szolt: „itt vagyunk!”

A mulat nő köszönetek közt kifizetvé őt, mire az inas, ki előbb az utca és kertet elválasztó rostélyzaton könyökölt, a házba kísérté.

A kocsi hónapok óta naponta ezen ház előtt hajtott el, mely egy fákkal beültetett utcában állt, belsejét azonban nem ismerte. Ez igen tiszta és tágas épület volt, melynek terjedelmes zöld lugosán, ha az ember áthatolt, egy kertbe ért, melynek szép gyeptereit senkinek sem volt szabad megtapossnia.

A mulat nő a háztulajdonost még ébren és igen előzékenyen találta. Kérdéseire tudára adá a nő, hogy két szobát óhajtana, minthogy még valakit vár, de nem azonnal.

Az ur megjegyzé: „Helyesen cselekszik, hogy előre látó, mivel üres szobákkal nem mindig rendelkezhetem.

A nő nyugodtan felelt: „Ezt én is gondoltam.”

Gyula (Bálint) és Szegedyné (Pósz Manzi), kik a közönséget derűtségben tartották. A kis Palotai Piroska (Pista), ügyesen, értelmesen játszta végig kis szerepét. A többi szereplők nagyobbára vontatottan, kedvetlenül játsztak, különösen Nyékiné (Laura) játékában az érzésnek egyetlen szikráját sem vehettük észre. Közönség közép számmal.

Dürücskölő.

Mióta gépezetem kerekéről a víz elvételét s megállni kénytelenítettém, tudom szorgossá vált a munka; sok mindenféle tárgy várja megérdemelt kisimittatását; csak türelem, a szer lassan mindenre rákerül. — Most ez alkalommal legyen elég veled kedves olvasóm tudatni, hogy malmomra a víz megjövén, újra élek és működésemet megkezdtem.

* * *

Az ájtatos „Erdély” circum dederumot mondott a szegény „Székely Hirlap”-ra, köpczös betűkkel megírta epitaphiumát, aztán sutytyombba markába nevetett. Elég korán, mert a mint t. collegánk láthatja: a „Sz. Hirlap” nemhogy meg nem halt, de a t. collega szavaira, még a „Dürücskölő”-t is újból tevékenységre serkentette. Nem jó az ördögöt falra festeni!

* * *

Borlea erősen fujja a „Trompetát,” keserves, panaszos nóták azok, mint a Nádá a brádi fél csizmás trombita-mester nótái.

Különfélék.

* T. olvasóinknak boldog újévet kívánunk!

* A kolozsvári kir. egyetem Toldy Ferencz övére gyéhez részvétirátot intézett.

* Blau Gyula hegedűművész Baruch Hermine k. a. és Wégler Gyula ur szíves közreműködése mellett 1876. január 2-án a Transylvania disztermében hangversenyt tart. A hangverseny műsorozata következő: 1. Adagio variálva. Beethoven sonátából; előadják Blau Gyula és

Wégler Gyula urak. 2. a) Récitativ és Romance Tannhäuser-ből. zongorára átirta Liszt Ferencz. b) Novelette Reimanntól; előadják Baruch Hermine kisasszony. 3. a) Romance Beethovenentől. b) Magyar dalok Hausertől; előadják Blau Gy. és Wégler urak. 4. a) Adagio Wégleről. b) Boszorkány táncz Bazzinitől; Blau Gy. és Wégler Gy. urak által előadva. 5. Moise, ábránd (egy húron) Paganinitől; Blau Gy. és Wégler Gy. urak által előadva. Helyárak: I-sőrendű zártszék 1 frt, II-sodrendű zártszék 70 kr., állóhely 40 krajczár. Jegyek előre válthatók a Schönstein ur kávéházában, s este a pénztárnál. Kezdet 7 órakor.

† Dr. Engel Imre jeles orvosunkat mély családi gyász érte, ugyanis édes anyja öz. v. dr. Engel Józsefné, M.-Sáros-Berkesi Nagy Zsuzsánna, házasság szünetes után 1875. év december 30-án reggel 7 órakor jobb létre szenderült. Temetése tegnap ment végbe számos részvevők kíséretében. Béke poraira!

* A „Hermannst. Zeitung” újságolja, hogy a segesvári törvényszék területén egy negyed holdnyi rét végrehajtás után egy krajczáron kelt el.

* A medgyesi szász casino disztermében, mint értesülünk Vilmos porosz király életnagyságu arcképe foglalta el a főhelyet, s nem a magyar királyé?

* A vasúti személynzet reductiója vétetett tervbe úgy a központi igazgatóság, mint a pálya fenntartásánál is. — Ennek következtében a folyó év elején többen el fognak bocsáttatni. (Majd később bizonyára vissza hívják őket!)

* Bagáthy Eliza zongoraművésznő Erdélyben hangversenyez.

* Első Napoleon szobra, melyet a communisták leromboltak a Vendöm oszlopra ismét fölállítottatott.

* A Vezuv forrong ugyan, de a tűz még mélyen vöröslik benne, s alig látható a sűrű füsttől; ha a hegyen nem támad oldalnyílás, akkor a láva kiömlés még sokáig késni fog.

* Gróf Bismarck Herbert, az államcanczellár fia — hír szerint — Taverna olasz grófnőt vesz nőül.

* Bukarestben erős földrengést éreztek.

* Bulyovszkiné, gyöngéldése miatt „Deborah”-ban a budapesti színpadon decz. 29-én nem léphetett föl.

reggelit a gyermek számára és meglepettnek látszott midőn azt mondák, hogy csak a csemetyűt kell meghuznia, hogy kívánsága szerint mindent kaphasson.

Ebédjét szobájába vitet és aztán a gyermeket a kertbe vezette alá.

Később megkérde az inastól a ház pontos címét, mire a felelet ez volt: „Genti utca 26.”

Midőn este felé íráshoz ült, alig végzé el a második sort, midőn egy, az ajtója előtt támadt nagy zaj által munkájában félbeszakasztott. A zaj mintha léptek okozták volna, melyek most ajtója felé közeledének. Brown asszony ülőhelyéről felszökött, hogy a kulcsot az ajtóból kivegye és hogy azt bezárja. A míg kinyitá, egy férfit látott maga előtt, ki udvariasan szólította meg őt: „jó napot”, drága Annám!”

A nő meglepetve huzódott vissza s ijedten fölkiáltott: „Őn itt! Taylor Richárd?”

„S miért ne? Eljöttem önt üdvözölni és megjegyzem, hogy ön itt jól el van látva.”

Ezen szavak után Taylor ur a szobába nyomult.

Taylor Richárd magas szikár, mintegy harmincz éves férfi volt, öltözéke keresett. Veres haja gondosan fodritott; arcát hasonszínű szakáll övezé, mely önző, kegyetlen s boszúálló jellemet árult el; kicsiny, szürke szemei gyorsan forogtak hol ide, hol oda, metsző tekintete néha kancsalságba ment át.

Tömött szemöldöke haja s szakállánál setétebbek voltak, a mellett veres szemhéjáról csaknem egészen hiányoztak a szempillák; vékony orra, mint ragadazó madáré, görbült alá, a keskeny, szintelen ajkak torztljes mosolya még visszataszítóbbá vált két sor fekete apró fogai által, míg szögletes álla szilárd akaratot árult el. Mindamellett, hogy arca halvány volt, tagjai meglehetősen izmosnak látszottak s ez különösen kesztyűkkel fűdött kezeire vonatkozik. Szemeivel hunyorgatva közeledett a mulatnő felé, kinek irtoztató félelme hiuságát növelni látszék. Alig tett pár lépést előre, midőn hirtelen, mintegy a padlózat alól két fiatal és izmos néger tűnt elő, középrendű, de új öltözékben, melyek hihetőleg ép most vétettek valamely kereskedésből.

(Folytatása következik.)

* **A Széchenyi-szobor** elkészült Bécsben, de a bizottság annak öntésében hibákat találván, a hibák kijavításával két jeles bécsi szobrászt bízott meg.

* **Prielle Kornélia** asszony áprilban Kolozsvárra megy vendégszerezni.

* **Jokayra** újévben, az „Ellenőr” szerint, nagy kitüntetés vár.

* **B. Simonyi** miniszter utódjával Kautz Gyulát emlegetik.

* **A nyomor áldozatai.** Pécsen egy szegény özvegy, ki három gyermekével a legnagyobb nyomorban élt, akként akart véget vetni saját és gyermekei nyomorának, hogy egyik közelebbi éjjel a kályha szelelőjét elzárta s nagymennyiségű kőszénrakott a tüzre, minek következtében kifejlett kőszén-gáz az egész családot megölte, s csak a szerencsétlen nő két éves leánykája maradt életben.

* **Owsjannikoff-per.** Sz.-Pétervárt nem rég tárgyalatott le egy monstre per, mely a fővádlottak személyisége, a per tárgyát képező nagy vagyon és a mozgásba hozott rendkívüli tárgyalási apparatus miatt egyaránt megérdemli a nevezett városban ébresztett figyelmet és érdekeltséget. Vádolva voltak gyújtogatási bűnért Owsjannikoff kereskedelmi tanácsos, diszpolgár és elsőrangú kereskedő; Lefftejeff másodosztályú kereskedő és Rudometoff polgár. Az esküdtekkel szaporított járási bíróság mindhárom vádlottat bűnösnek mondta ki és elítélte. — Owsjannikoff, a milliomos és egyike Pétervár legelőkelőbb kereskedőinek, azzal vádoltatott, hogy nagyszerű berendezésű gőzmalmát múlt év februárban a másik két vádlott által, nyereszkesedési szándékból felgyújtatta. Nyereségét a 800,000 rubelnyi biztosítási összeg és a koronával való bizonyos bonyodalmak megszűnése képezte volna. Mert Owsjannikoff a hadügyminisztérium számára öröl-

tett gabnát malmában. Innen van az is, hogy az orosz kincstárnak 14,000 zsák rozslisztje égett meg a tüzben. A malom leégett, de csakhamar fölébredt a gyanu, mely a fönt érintett perre adott okot. A vizsgálat kideríté, hogy a tűz több helyen egyszerre ütött ki, hogy előtte való nap a munka beszünttetett és a munkások elküldettek, és hogy a kitűnő szerkezetű vízvezetékéből és víztartókból a víz kibocsátatott volt, nehogy az oltásnál felhasználhassák. A gyújtó készüléket a malom különböző pontján a másik két vádlott helyezte el. A per tárgyalása néhány hétig tartott. Owsjannikoff Szibéria egy távol eső vidékére való száműzésre, Lefftejeff kilencz, Rudometoff nyolcz évi kényszerszolgálatra ítéltetett. Azonkívül Owsjannikoff ellen még több rendbeli kártérítési per van folyamatban, melyeket ez ítélet következtében okvetlen el fog veszteni.

A közönség köréből.*)

Tisztelt szerkesztő ur!

Maros-Vásárhelyről, választó-kerületemből, — az „Egyetértés és M. ujság”-ba csekély személyemről valaki megemlékezvén, azt ujságolja, hogy abban járok itten, hogy egy zsiros kir. adófelügyelői állomást, hű szolgálataim jutalmául a kormánytól elnyervén, haza mehessek. (Lásd „E. és M. ujság” 221. szám, Δ jel aláírással.)

Biztosíthatom Δ urat, hogy ezen tudósításában magában ugyan semmi sértő nincs, — hanem arra kérem Δ urat, mutassa meg, hol van ezen híresztelt adófelügyelői állomás, hogy utánna járassak; — mivel ily állomás felett eddigél ez országban senki se rendelkezik, nem létező az! — Maga az ezt tárgyaló törvényjavaslat ki van ugyan osztva a ház tagjai között, s ezen javaslat is a közigazgatási reformok legfontosabbikát ké-

*) E rovat alatt megjelent cikkekért felelőséget nem vállal a Szerk.

pezvén, s ugyyszólva ez lévén a cardo rei; annak idejében a ház elébe fog kerülni, de még eddigélő a pénzügyi bizottság se tárgyalta.

Aludjék csendesen tehát Δ ur e miatt, — mivel becsületesemre mondom én, ezen vagy ehhez hasonló ügyben egy lépést se tettem, — a mi nem zárja ki azt, hogy annak idejében, — a hon és magam érdekében, lépéseket ne tegyek. — Én 35 év óta viseltem hivatalt, s a hivatalviselést tisztesség és becsületnek tartom, — a ki nem tartja annak — az — ne keresse.

Hanem, hogy miért kell az én nevemnek minden lépten-nyomon az „Egyetértés” és „M. ujság” soraiban megjelenni, s korhóltatni, — azt értem ugyan, de igazságtalannak tartom, mivel ismerem ezen lap és párt embereit s nem rég Madarász József képviselő társam szólalt fel, hogy igazságtalanságot ne közöljenek a lapban, — s imé még is cselekszik! Kortes fogásból! Hitvány fegyver! Ámbár jogosan tehetném, hanem becsületes önértékes ember nem veszi kezébe.

Fogadja szerkesztő ur igaz tiszteletem kifejezését. Budapest 1875. december 55-én.

Borosnyai Pál,

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Sós Kálmánnak Zilahon, Medgyes Lajosnak Deésen, Táglás Gábornak Déván becses közreműködésüket kérve a lapot Megindítottuk. — Fölkérjük továbbá mindazokat, kik lapunk iránt érdekeltséggel viseltetnek, minket a vidéki események felől értesíteni. Özv. N. L. és Sz. M. Körösbányán, N. Á. Ribiczén a t. p. küldjük. A csereviszonyt jövőre is föntartjuk.

Felelős szerkesztő:

Nemes Ödön.

Hirdetmény.

Különös figyelembe ajánlatnak jelen idényre angol Halifax és másnemű koresolyák.

A
CSAPÓ SÁNDOR

CZÉG ALATTI

norinbergi díszárak, porcellán és üvegnemű üzletben

Maros-Vásárhelyt,

tötér, GÖRÖG örökösei házában, kaphatók mindennemű

karácsoni és újévi

A J Á N D É K - C Z I K K E K

a legdúsabb választékban.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

(153)

(7—7)

Porcellán-, thea- és kávé-készletek.

Nyomtatta laptulajdonos és kiadó Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1876.